

Відгук

**офіційного опонента доктора медичних наук Діденка С.М.
на дисертацію Пузирьова Гая Сергійовича «Удосконалення методів
діагностики і рентгенендоваскулярного лікування хворих з ішемічною
формою синдрому діабетичної стопи», яка подається на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина»**

Актуальність теми дисертації. Зважаючи на постійне збільшення кількості виявлення пацієнтів з цукровим діабетом, залишаються актуальними питання щодо лікування різних видів ускладнень даної ендокринної патології, одним з яких є синдром діабетичної стопи. Ішемічна форма синдрому діабетичної стопи є однією з найпоширеніших причин серед тих, які призводять до збільшення інвалідизації та смертності серед пацієнтів з даною ендокринною патологією. Зрозумілою є необхідність удосконалення методів діагностики та лікування цієї форми синдрому діабетичної стопи.

Останнім часом стрімко зростає інтеграція ендоваскулярної хірургії в процеси діагностики та лікування ішемічної форми синдрому діабетичної стопи, ангіографічні методи та балонні ангіопластики стали «золотим стандартом» діагностики та лікування ускладнень пов'язаних з ішемією нижніх кінцівок при цукровому діабеті, але незважаючи на поширеність інтервенційних методів досі залишаються актуальним питання удосконалення діагностичних та лікувальних ендоваскулярних діагностично-лікувальних методів у пацієнтів з даною патологією.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами. Автор є співвиконавцем науково-дослідної роботи «Розробка сучасних науково обґрунтованих принципів стратифікації, моніторингу і прогнозування перебігу хірургічних захворювань та травм», № державної реєстрації 0120U101176. , фрагментом якої є дане дисертаційне дослідження.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дане дисертаційне

дослідження виконано на достатньому науковому рівні та повністю відповідає основним вимогам та положенням до написання та захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Використанні методи діагностики та лікування є сучасними, виконані на професійному рівні та відповідають міжнародним стандартам та протоколам надання допомоги даній категорії пацієнтів. Обґрунтованість дисертаційних положень підтверджено послідовним і логічним викладенням отриманих у дослідженні результатів, що супроводжується ілюстрованим та цифровим матеріалом.

Висвітлені в дисертаційному дослідженні положення, перед впровадженням їх в клінічну практику, розглянуті під час проведення експериментальної частини дослідження. В експерименті на 20 ампутованих нижніх кінцівках, у хворих із ішемічною формою синдрому діабетичної ступні, доведена доцільність використання дозованої поетапної балонної ангіопластики, розроблено та запатентовано метод її виконання.

Робота виконана з дотриманням вимог Етичного кодексу лікаря України та Етичного кодексу науковця України відповідно до основних положень біоетики згідно сучасних документів із біомедичних досліджень. Комісією з питань біоетики Української медичної стоматологічної академії (наказ № 391 від 01.11.2017 р.) на засіданні (протокол № 173 від 25.04.2019 р.) порушень морально-етичних норм при проведенні науково-дослідної роботи не виявлено.

Клінічна частина дослідження розпочата безпосередньо після доведення доцільності використання розробленої методики проведення балонної ангіопластики в експерименті. Проаналізовано результати виконаних ендоваскулярних втручань у 112 пацієнтів, які розділені на 2 групи – 58 та 54 пацієнтів. В одній групі виконані балонні ангіопластики стандартним методом, в іншій – запатентованим методом поетапної дозованої ангіопластики. Клінічні дослідження дали змогу зробити висновки про достовірну перевагу поетапної дозованої ангіопластики, як безпосередньо після ендоваскулярного лікування так і у віддаленому

періоді. А отже, автор добився поставленої на початку дисертаційного дослідження мети – покращити результати лікування хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи шляхом удосконалення проведення балонної ангіопластики підколінних і гомілкових артерій.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів. У даному дослідженні експериментальним шляхом доведено ефективність використання дозованої ангіопластики. Оптимізовано метод візуалізації дистального русла у пацієнтів з оклюзійно-стенотичними ураженнями гомілкових артерій за рахунок поєднання введення контрастної речовини з нітратами. За рахунок клінічних досліджень доповнено наукові дані про ефективність дозованої балонної ангіопластики у хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи. Доповнені наукові дані про віддалений післяопераційний період у хворих після проведення ендovasкулярних втручань, за рахунок використання опитувальника SF -36, який інтегровано в дослідження на всіх етапах контакту хворого з медичним персоналом. На підставі виконаного дослідження розроблено алгоритм надання допомоги хворим з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи.

Практичне значення результатів дослідження. Дана дисертаційна робота, при умові виконання основних положень рекомендованих за результатами дисертаційного дослідження, має послугувати приводом для покращення результатів лікування хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи, за рахунок зменшення кількості інтраопераційних та післяопераційних ускладнень. У разі використання запропонованої запатентованої методики при виконанні ангіографії – покращуються якість візуалізації у хворих з оклюзійно-стенотичними ураженнями підколінних і гомілкових артерій у разі недостатньої візуалізації дистальних сегментів артерій гомілки.

Результати роботи впроваджено у роботі відділення судинної хірургії Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М.В. Скліфосовського.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні наукові положення даного дисертаційного дослідження висвітлено у наукових роботах: 6 статей у фахових журналах, які затверджені МОН України, 3 тезах та отримано 3 патенти України на корисну модель. Результати дисертації апробовані на Всеукраїнських науково-практичних конференціях з міжнародною участю.

Оцінка змісту та оформлення дисертації, аналіз її розділів.

Дисертація Пузирьова Г.С. викладена українською мовою на 202 сторінках комп'ютерного тексту. Структура дисертаційної роботи відповідає чинним нормативним вимогам до оформлення кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії та складається з анотації (українською та англійською мовами), вступу, основної частини (6 розділів: огляд літератури, матеріали і методи, 3 розділи власних досліджень, аналіз та обговорення результатів дослідження), висновків, списку використаних джерел літератури (164 найменувань – 56 кирилицею і 108 латиницею). Робота містить 24 рисунки, 29 таблиць.

В Анотації, що подана українською та англійською мовами, в тезисному порядку відображені основні положення дисертаційної роботи.

Вступ викладений на 8 сторінках і складається з актуальності, мети та задач дослідження, чітко визначені об'єкт та предмет дослідження, перераховано та аргументовано обрані методи дослідження; показано наукову новизну і практичне значення отриманих результатів, зазначений свій особистий внесок; описано апробацію результатів виконаної наукової роботи.

Розділ 1. Огляд літератури містить 5 підрозділів та узагальнюючі висновки. Охарактеризована проблема цукрового діабету та основних ускладнень даного захворювання. Окремо розглянута проблема ішемічної форми діабетичної стопи. Наведено загальні положення, патогенетичні, етіологічні, існуючі класифікації та різні підходи до їх лікування. Описані питання надання допомоги хворим з ішемічною формою синдрому

діабетичної стопи, що розглядаються науковцями сьогодення як дискусійні. Огляд сучасної літератури з визначенням питань, що не знаходять достатнього висвітлення ліг в основу формування мети та задач даного дисертаційного дослідження.

Розділ 2 «Матеріали і методи дослідження». Має 3 підрозділи в яких викладений матеріал, що характеризує етапи та дизайн дослідження. Детально описані експериментальна та клінічні частини дослідження, а також описані високоінформативні методи діагностики та лікування, які використані під час проведення даної дисертаційної роботи.

Розділ 3. Описана експериментальна частина дослідження, яка складається із 3 підрозділів, де дисертант розкриває морфологічну характеристику стінки артерій при виконанні ангіопластики за стандартним методом та методом поетапного досягнення номінального тиску у балоні. Гістологічно підтверджено доцільність впровадження поетапної дозованої пролонгованої ангіопластики в клінічну практику.

Розділ 4 викладений у 4 підрозділах, в яких описані результати проведення дослідження в двох групах, порівняні між собою основні показники, акцентовано увагу на відмінностях в результатах лікування в групі стандартних методи та в групі де використанні запатентовані методи лікування.

Розділ 5. У двох підрозділах даного розділу надана інформація про віддалені результати лікування ішемічної форми синдрому діабетичної стопи. Даний розділ побудований на детальному аналізі даних, які отримані при роботі з опитувальником SF-36, який інтегрований в процес лікування на доопераційному, ранньому післяопераційному та віддаленому періодах спостереження. Під час обрахунків результатів анкетування виявлені покращення віддалених результатів лікування у групі хворих де використовувались запатентовані методи ендovasкулярного лікування, що знайшло відображення у даному розділі дослідження.

Розділ 6. Аналіз і узагальнення результатів дослідження. Даний розділ повністю відображає положення, які сформульовані і обґрунтовані у розділах власних досліджень рукопису. Дисертант порівнює свої результати з даними інших дослідників, що свідчить про його обізнаність у питаннях проведення діагностики та лікування хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної ступні, особливо ендovasкулярних втручань на підколінно-гомільковому сегменті.

Дисертантом сформульовано 5 висновків, які відповідають меті та задачам дослідження, науково обґрунтовані, побудовані за змістом дисертації.

Список використаних містить достатній спектр як сучасних так і класичних джерел наукової літератури, значна більшість - англomовні. Бібліографічний опис використаних джерел оформлений з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» за Ванкуверським стилем, віднесеним до рекомендованого переліку стилів з розміщенням у структурі рукопису дисертації відповідно «Вимог до оформлення дисертації», які затверджені наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 року.

Стиль написання відповідає академічному, відповідає тематиці роботи. Здобувачу вдалося досягнути мети дослідження, виконати всі поставлені завдання та зробити відповідні висновки. Як висновок – позитивна оцінка дисертаційної роботи.

Дотримання принципів академічної доброчесності. Згідно з положенням «Про порядок перевірки в Полтавському державному медичному університеті текстових документів – магістерських, кандидатських і докторських дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність плагіату», що базується на чинному законодавстві України, публікації та дисертаційна

робота Пузирьова Гая Сергійовича «Удосконалення методів діагностики і рентгенендоваскулярного лікування хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи» не містить виявлених текстових та інших запозичень, а виявлені збіги є загальноприйнятими назвами. При написанні даної дисертаційної роботи Пузирьов Г.С. дотримувався принципів академічної доброчесності.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Принципових недоліків у роботі не виявлено, суттєвих зауважень до змісту та оформлення дисертаційної роботи немає. Відмічені такі непринципові зауваження:

1. Мають місце поодинокі стилістичні помилки та повторення, що спостерігаються в оформленні даного рукопису.
2. В огляді літератури наведені багато методів діагностики та лікування, які не знайшли застосування в процесі виконання дисертаційного дослідження..

Проте, ці зауваження не знижують наукової цінності дослідження та його практичної значимості.

Запитання, які виникли при рецензуванні дисертаційної роботи.

1. Чому для проведення експериментальної частини дослідження використовували балони розроблені для коронарної ангіопластики а не периферичні балони?
2. Чому при проведенні дослідження не застосувалися балонні катетери з лікувальним покриттям?

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації у практиці. Дослідження автора розширює наше розуміння цієї патології і має велике значення для клінічної практики. Запропоновані нові методи діагностики і лікування, які були розроблені та апробовані, виявилися дієвими і можуть сприяти покращенню результатів та якості життя пацієнтів, які страждають від ішемічної форми синдрому діабетичної стопи. Результати дисертації є теоретичною передумовою для розробки клінічного маршруту пацієнтів із ішемічною формою синдрому діабетичної стопи .

Вважаю доцільним більш широке опублікування результатів дослідження у відповідних клінічних журналах. Використання сучасних методів, новизна матеріалу та висока якість ілюстративного матеріалу дають підстави для використання матеріалів дисертації при написанні підручників та навчальних посібників із відповідної тематики.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Пузирьова Гая Сергійовича «Удосконалення методів діагностики і рентгенендоваскулярного лікування хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи», виконана на базі Полтавського державного медичного університету, під керівництвом доктора медичних наук, професора Ляховського В.І. є самостійним та завершеним науковим дослідженням і вирішує важливу наукову задачу, яка була поставлена за мету дослідження, а саме – покращити результати лікування хворих із ішемічною формою синдрому діабетичної стопи шляхом удосконалення проведення балонної ангіопластики підколінних і гомілкових артерій.

Дана дисертаційна робота відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12.01.22 №44 та вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом МОН України від 12.01.17 №40 щодо дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», а її автор Пузирьов Г.С. заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент

Професор кафедри хірургічних хвороб №1

ПЗВО «Київський медичний університет»

доктор медичних наук

С.М. Діденко

